

Rederibeskatningen

Professor Terje Hansen
Norges Handelshøyskole

Statsbudsjettseminaret
08.10.2007

NY BESKATNINGSMODELL FOR REDERIVIRKSOMHET St.prp. nr 1 (2007-2008). Her er hovedtrekkene:

- 1. Skipsfartsinntekter (bla. driftsinntekter og salgsgevinster) opptjent under ordningen blir skattefrie.**
 - 2. Ikke beskattet egenkapital, som er opptjent under den nye ordningen, kan i prinsippet utbetales uten at dette utløser skatt på selskapets hånd. Hvis aksjonæren er et aksjeselskap utløser det heller ikke skatt på aksjonærens hånd.**
 - 3. Ingen bindingstid. Selskapet kan tre ut av ordningen uten at dette utløser skatt på kapital opptjent skattefritt under ordningen.**
 - 4. Ingen vesentlighetskrav til skipsfartsvirksomheten for å være innenfor ordningen**
- I rederiselskaper som i andre aksjeselskaper er aksjeinntekter skattefrie i henhold til fritaksmetoden**

DEN EKSISTERENDE REDERIBESKATNINGSORDNINGEN

- **Vi har siden 1996 hatt en ordning med særskilt beskatning av rederiselskaper.**
- **Ordningen innebærer at nettoinntekt fra drift og utleie av skip er skattefri.**
- **Trer selskapet ut av ordningen skal det imidlertid foretas et inntektsoppgjør som blant annet medfører at selskapets ubeskattede egenkapital, som er opptjent under ordningen, kommer til beskatning.**

OVERGANG FRA EKSISTERENDE TIL NY REDERIBESKATNINGSORDNING

- **I forbindelse med innføringen av ny rederibeskatningsordning avvikles den eksisterende ordningen. Rederivirksomheter vil imidlertid kunne gå over fra den eksisterende til ny ordning med virkning fra 1.1. 2007.**
- **Overgangen medfører at 2/3 av opptjent ubeskattet egenkapital kommer til beskatning. Dette beløpet skal inntektsføres lineært over 10 år fra og med 2007.**
- **Skatteforpliktelsen knyttet til 1/3 av den opptjente ubeskattede egenkapitalen kan avsettes til miljøfond.**
 - **Er den opptjente ubeskattede egenkapitalen kr 300 mill blir følgelig miljøfondsavsetningen kr 28 mill. Denne må anvendes i sin helhet til miljøtiltak ellers innbetales restbeløpet som skatt.**

UOVERSIKTLIG SKATTESITUASJON

- **Forslaget til beskatningsmodell ved overgang fra eksisterende til ny beskatningsmodell er omstridt.**
- **Rederinæringen har bebudet at man vil prøve lovligheten av skatteforslaget. I verste fall kan man risikere betydelig usikkerhet om de endelige overgangsordningene inntil saken har blitt prøvet for Høyesterett. Dette kan ta mange år.**
- **Opposisjonen på Stortinget har gått inn for en vesentlig lempeligere overgangsordning fra gammel til ny rederibeskatning. Dersom Stortingsvalget i 2009 fører til regjeringsskifte, kan det i så fall bli omkamp om overgangsordningene. En nærliggende konsekvens kan bli et skatteamnesti for restskatten.**
- **Vinnerne i et slikt skatteamnesti er de såkalte "robåtrederiene", dvs rederier der skipene stort sett er solgt og kun en symbolsk skipsfartsvirksomhet er opprettholdt for å være innenfor den eksisterende rederibeskatningsordningen.**

Overgang fra ordinær norsk beskatning til ny rederibeskatning i 2007 eller 2008

- **Overgang til regnskapsmessige verdier. For selskaper som går over til ny rederibeskatning må differansen mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi føres til G/T-konto og deretter inntektsføres med 20% årlig av saldo.**
- **Jeg antar at enkelte rederibedrifter som er innenfor ordinær norsk beskatning og som har betydelige merverdier i skip i forhold til de regnskapsmessige verdier, vil vurdere overgang til ny rederibeskatning.**
- **De vil derved i realiteten kunne realisere disse merverdiene uten at det utløser skatt, ved at skipene videreselges og at de deretter trer ut av ordningen.**
 - **En slik modell kan eksempelvis være aktuell med sikte på en fremtidig børsnotering av virksomheten eller i tilfelle rederen ønsker å avvikle rederivirksomheten.**

NÆRMERE OM BEGREPET UBESKATTET EGENKAPITAL

- **Ubeskattet egenkapital i et selskap som ble etablert i 1996, består av følgende poster:**
 - 1. Ubeskattet egenkapital ved overgang til ordningen - i hovedsak virkelig verdi pr 1.1. 1996 utover skattemessig verdi. (I enkelte tilfeller er det regnskapsmessig verdi utover skattemessig verdi.)**
 - 2. Driftsresultat av rederivirksomheten.**
 - 3. Gevinster ved salg av skip og kontrakter.**
- **Selskap innenfor dagens ordning må gis anledning til å trekke ut av ubeskattet egenkapital nedskrevet merverdi av skip utover regnskapsmessig verdi, som ble lagt inn ved etablering av selskapet, forutsatt at skipet fortsatt er i selskapets eie. Dette fordi selskaper utenfor ordningen skal kunne gå inn i den nye rederiskatteordningen I 2007 OG 2008 til regnskapsmessig verdi (se ovenfor).**

NÆRMERE OM BEGREPET UBESKATTET EGENKAPITAL (forts.)

- **Et spesielt problem er konserninterne salg av skip. Regnskapsmessig oppstår det da en salgsgevinst i det selgende selskap, og en tilsvarende økning i ubeskattet egenkapital. Forutsatt at skipet er fortsatt i konsernets eie, bør denne salgsgevinsten kunne elimineres ved beregning av ubeskattet egenkapital.**
- **De justeringene som er beskrevet ovenfor, er åpenbare justeringer som må foretas dersom man skal ha et meningsfylt beskatningsgrunnlag, der man likestiller selskaper som har vært utenfor ordningen med selskaper som er innenfor ordningen.**

Tradisjonelle lempninger ved omlegging av skattesystemet

- **Det har vært tradisjon i Norge med visse lempninger i beskatningen ved omlegginger av skattesystemet. Det kan man si ikke er tilfelle for overgangen til ny rederibeskatning**
- **Et ikke urimelig krav i denne sammenheng kunne være at selskaper innenfor den eksisterende ordningen kunne bruke skattemessige avskrivninger ved beregning av korrigerede driftsresultat og salgsgevinster. Avskrivningene måtte i så fall være basert på korrigerede skattemessige inngangsverdier for skipene.**

EN ALTERNATIV OMLEGGING AV REDERIBESKATNINGEN

- **Det er viktig å ha klart for seg at det er ingen særlig prinsipiell forskjell mellom gammel og ny ordning med hensyn til den løpende beskatning av selskapets skipsfartsinntekter. Slike inntekter er fortsatt skattefrie.**
- **Hovedforskjellen mellom den nåværende og den nye beskatningsordningen er at selskaper innenfor den nye ordningen kan tre ut av ordningen uten at dette utløser skatt på skipsfartsinntekter som har vært opptjent skattefritt under ordningen.**
- **Siden beskatningen av selskapets nettoinntekt fra drift og utleie av skip for alle praktiske formål er uendret, er det vanskelig å se noen faglig begrunnelse for at overgangen fra nåværende til ny ordning skal utløse skatt.**

Problemet ved en alternativ ordning- skattefrihet ved uttreden

- **Problemet med den nye ordningen er at man kan tre ut av denne uten at uttreden utløser skatt.**
- **Har selskapet ubeskattet kapital ved overgang til den nye skatteordningen og trer selskapet ut av ordningen, så ville den ubeskattede kapitalen ikke komme til beskatning.**
- **Dette problemet kan etter min vurdering enkelt løses ved at ubeskattet egenkapital ved overgang til den nye skatteordningen ikke omfattes av skattefritaket ved uttreden fra ordningen.**
- **Har selskapet således ubeskattet egenkapital på kr 1 milliard ved overgang til den nye skatteordningen og trer selskapet ut av ordningen kommer dette beløpet i sin helhet til beskatning med den skattesatsen som da måtte gjelde.**

Vesentlighetskrav til skipsfartsvirksomheten i en alternativ skatteordning

- Det er et problem ved en alternativ skatteordning at selskaper som går over til ordningen og som deretter for alle praktiske formål avviker rederivirksomheten, kan *utsette* beskatningen av ubeskattet kapital fra den gamle ordningen i det uendelige.
 - Det bør derfor være et krav til selskapet at skipsfartsvirksomheten utgjør en vesentlig del av selskapets totale virksomhet.
 - Dette kravet må selskapet løpende tilfredsstillere, for at det skal anses å være innenfor ordningen. Hvis vesentlighetskravet ikke er tilfredsstillt kommer den ubeskattede egenkapitalen fra den tidligere ordningen helt eller delvis til beskatning.
- Eksempel på et vesentlighetskrav er at minst 75% av selskapets totale kapital skal være investert i skip. Ved avvik skal selskapet inntektsføre som skattemessig inntekt ubeskattet egenkapital som svarer til 20% av avviket.
- Jeg skal ikke gå nærmere inn på utforming av vesentlighetskravet i denne sammenheng på grunn av problemstillingens tekniske karakter.